

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 213 (3077) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 szeptember 22

Uj fejezet kezdődik a káukázusi harcokban

Stalingrádban elrendelték a még épségben lévő magán- és középületek lerombolását. A romokból torlaszokat emelnek. Összeült az amerika-közi védelmi bizottság

Zürichbe érkezett jelentések szerint a stalingrádi főparancsnokság rendelkezése hétfőn sietve megkezdte azoknak a nőknek és gyermekeknek eltávolítását, akiket még nem költöztettek el a városból. Csak azok a nők maradhatnak a városban, akik a rendfenntartás szolgálatában részt vesznek. Egy másik parancs, amely Stalingrád reménytelen helyzetére vall az, hogy elrendelték bizonyos városnegyedekben a még épségben maradt magán- és középületek lerombolását, hogy a romokból torlaszokat emeljenek. A bolsevisták, különösen a város északi és északnyugati negyedében fejtenek ki kétségbeesett ellenállást. Egyik hadászati szempontból fontos magaslatért rendkívül elkeseredett harc folyik.

Az Uj Nemzedék írja: Az NST berlini jelentése szerint Terek és Vladimirovszkij városának a Terek folyó környéki szakaszán rohammal történt elfoglalása fontos új helyzet kezdését jelent a Kaukázusi harcoknak. Mintegy két hete a német véderőjelesek által landóan arról számolnak be, hogy a Terek folyótól délre és keletre alkotott hídfőállásoknál elkeseredett harcok folynak. Ha a német hadvezetőség hírszolgálatára, amely a helynevek megnevezésében annyira tartózkodó, megnevezi ezeket a helységeket, abból joggal arra lehet következtetni, hogy ezeknek elfoglalása a további harcok szempontjából igen nagy jelentőségű. Ezek a nevszavak a fele uton vannak Fjatyiorszk és Ordzonikidze között. Nálcsik közelében, amely végpontja annak a szárnyvasútnak, mely az északi Kaukázus vidékéről a Középkaukázusra vezet.

Mély támadással bombázzák a német repülőket Stalingrád védőit

Berlinből jelentik: (NTL) A véderőfőparancsnokság közlése szerint a német légi erő erős harcú, zuhanóharcú és csatarepülőkötelékei avatkoztak be a Stalingrádban folyó elkeseredett utcai harcokban előrenyomuló német csapatok támogatására. A bolsevistáknak, kik a városban kétségbeesett ellenállást tanúsítanak, a német repülőket mélytámadásokkal, bombákkal és tüzfegyverekkel súlyos veszteségeket okoztak. E közben sok ellenállási fészket, löveget és harcokost semmisített meg.

Párizsból jelentik: (NTL) A francia sajtó hosszabb cikkben foglalkozik azokkal az ellentétekkel, amelyek az angolok és a szovjetek között keletkeztek

a második arcvonal megteremtése miatt. A *Paris Soir* szerint Londonban nyíltan bevallják már, hogy Churchill és Stalin tárgyalásai semmiben sem enyhítették az ellentéteket e tekintetben. A szovjet lapok kezdik már nyíltan felhánytorgatni a szövetségeseknek, hogy teljesen magárahagyták a Szovjetet és kinos igazság az, hogy a megsegítés kérdésében az angolszások álláspontja teljesen eltér a Szovjetétől. A lap idézi a *Newyork Times* cikkét, amely szerint ezek az ellentétek súlyos nehézségeket

esíróját hordják magukban és komoly következményekkel járhatnak. Az *Ejfore* című lap azt írja, hogy Churchill a Szovjet méltatlankodásának lecsillapítása érdekében kénytelen volt más téren engedményeket tenni és ezért engedélyezték újra a betiltott *Daily Worker* című kommunista lap újra való megjelenését. Jellemző, hogy a kommunista lapot néhány óra alatt elkapkodták a rikkancsok kezéből. Churchill ezzel az engedménnyel veszélyes ítétekbe kezdett. (MTL)

Német lapok a jegestengeri angol-szász veszteségekről

Berlinből jelentik: (MTL) A Német Távirati Iroda jelenti: A berlini lapok hosszú cikkekben foglalkoznak a szeptember 13 és 19 között megsemmisített jegestengeri karaván ügyével és annak várható következményeivel. Rámutatnak arra, hogy ezzel az ellenséges hatalmakra a legsúlyosabb vereséget mérte a német véderő az új karavánrendszer ellen folytatott harcban. Az új karavánrendszernek az lett volna a hivatása, hogy biztosítsa a fokozott hadianyagszállítást a Szovjet számára. A lapok részletesen ismertetik az új karavánrendszert és azt a nagy megdöbbenést, amit a karaván elhelyezése Londonban, Washingtonban és Moszkvában keltett. Alexander lord Sheffieldben mondott beszédében nem

mert kitérni arra a körülményre, hogy a nagy karaván pusztulásával 270.000 tonna veszteség érte az angolszász hajózást. Ez a hallgatás beszédesen bizonyítja, hogy ennek az eseménynek milyen nagy jelentősége van a hadi helyzet alakulása szempontjából. Az angolszászoknak a karavánok biztosítására repülőanyahajókat és légelhárító útegeket kell felvonultatni a Jeges tengerre és ezeket a Csendes tengerrel és Földközi tengerrel kell elvonni, ahol már is híjával vannak a repülőgépanyahajóknak és a légvédelemnek. A német búvárhajók elleni harcban sok rombolóra és korvetre van szükségük, ezeket azonban az Atlanti óceánról kell elvonniok.

Ujabb két sérült brit hajó futott be Gibraltár kikötőjébe

Berlinből jelentik: (MTL) A Német Távirati Iroda jelenti: Könnyű német harcigépek hétfőn fegyveres felderítést végeztek Nagybritannia délkeleti partjai felett. Nehéz méretű bombákat dobáltak Bexill városára. A bombák robbanása után több ház, köztük egy nyolcemeletes is összeomlott. A bázaltűz repülőgépek a brit partok közelében lévő brit táborhelyeket bombákkal és tüzfegyverekkel hatáscsúsz támadták. Kedre virradó éjszaka néhány brit repülőgép berepült a német öböl fölé. A brit gépek közül három lelőttek, a többi visszatérésre kényszerítettek.

La Lineából jelentik: (MTL) A Német Távirati Iroda jelenti: Gibraltárból jelentik, hogy két brit romboló súlyos sérülésekkel befutott a gibraltári kikötőbe.

Tókióból jelentik: (NTL) A Domei-

iroda jelentése szerint *Hiraide* tengereszkapitány, japán szóvivő, kijelentette, hogy a Salamon-szigeteken partraszállott amerikai harcierek megsemmisítettéknek tekinthetők. Az Egyesült Államok részéről azt állítják, hogy 10.000 amerikai tengerészt tettek partra. Mégis cserbenhagyták őket és most Roosevelt egy politikai gesztusának áldozatává lesznek. Hadászati szempontból nézve ez a partraszállás teljesen észszerűtlen volt az utánpótlási bázisoktól oly messzeeső területen, mert sohasem kaphatnak elég megerősítést.

Az NST jelentése szerint a Salamon-szigetektől délre vasárnap néhány repülőgéppel tipusu amerikai repülőgép támadta meg az ottlévő japán hadihajókat. Japán repülőket siettek a hadihajók védelmére és a 12 amerikai gép közül hetet lelőttek, egyet leszállásra kényszerítettek és legénységét elfogták.

Buenos-airesi jelentés szerint az Uruguay és Brazília közötti határon levő Rivera városban összeült az amerikai-közi védelmi bizottság. Az ülésen Uruguay, Brazília, Argentína, Paraguay és Bolívia képviselői vesznek részt.

Spanyol tiszteletadás Argentína felszabadítója emlékének

Buenos-Airesből jelentik: (OFI) Az argentin függetlenség kikiáltása óta első ízben történt, hogy Spanyolország diplomáciai képviselője hivatalos minőségben hódolt Argentína felszabadítója, San Martin tábornok emlékének. *Magaz* tengernagy, buenosairesi spanyol nagyköveti kormányza nevében hétfőn a Spanyolország és Argentína között a béke 79-ik évfordulója alkalmából koszorút helyezett *San Martin* tábornok sírjára. *Magaz* nagykövet a külügyminiszterhez intézett levelében hangzottatja, hogy a koszorúelhelyezés kifejezésre juttatja Spanyolország óhaját, hogy elmélyítse barátságát Argentínával.

Molotov fogadta Wilkiet

Berlinből jelentik: (Bud. Tud.) Moszkvai jelentés szerint Molotov külügyi népbiztos hétfőn fogadta Wilkiet és Stanley tengernagy amerikai nagykövetet. Wilkie moszkvai tartózkodásának időtartamáról még semmit sem tudnak.

India jövője Japán kezébe van béléve

Torinóból jelentik: (Stefani) A *Gazeta del Popolo* foglalkozik szűz az üzenettel, amelyet Gandhi intézett a japánokhoz. Az a tény hogy az indiai mozgalom vezére az Indiát enyomó hatalom ellenségeihez fordul, igen nagy jelentőségű. Ezzel az üzenettel Gandhi elismerte, hogy India jövője többé-kevésbé Japán kezébe van béléve.

Ankarából jelentik: (Stefani) Az iráni kormány és a megszálló katonai hatóságok között igen feszült légkört teremtett az iráni miniszterelnök kijelentése, hogy Irán nem lép háborúba akkor sem, ha a tengelyes csapatok elérik az iráni határt. Az iráni hadsereg csupán az ország belső védelmét veszi át az angol és szovjet csapatok helyett. Az angolok most nagy igyekezetet fejtenek ki, új kormányválság felidézése céljából. (MTL)

Elhagyta Madagaszkár fővárosát a francia kormányzó

Berlinből jelentik: (Bud. Tud.) Brit hírforrás jelenti Diego Saurezából, hogy a madagaszkári francia kormányzó vezérkarával és a főbb kormányzói hatóságok vezetőivel szombaton elhagyta Tananarivót és a sziget fővárosát meg nem nevezett hegyvidékre utazott a sziget déli részébe.

Aruevlonás vétsége miatt pénzbüntetésre ítélték egy érmihály- falvi timármestert

Későn érkezett meg a Központtól a kiutalás

Nagyvárad. Saját tud. Báthori Zsigmond érmihályfalvi timármester a múlt év őszén az iparához szükséges nyersbőr vásárlására kért engedélyt a Bőripari Központtól. Miután az engedélyt idejében nem kapta meg, abban a reményben, hogy azt amugy is megkapja, a falvakból nagyobb mennyiségű nyersbőrt vásárolt és hozzáfogott a feldolgozásához.

A tavasz folyamán egy napon megjelent műhelyében Daróczi Árpád, a Bőripari Központ főellenőre és megállapította, hogy engedély nélkül szerezték be a bőrt, majd jelentést tett feletteseinek, mire megindult a törvényes eljárás és az ügyészség vádat

emelt a hadviselés érdekeit szolgáló áruk elkobzása miatt.

Az ügyet kedden tárgyalta a nagyváradai törvényszék büntetőtanácsa, amely előtt a vádlott részletesen beismerte a vádat, azt hozva fel mentesítő, hogy kényszerítő körülmények miatt vásárolt, műhelye munka nélkül állott.

bizonyosra vette a kiutalást, amelyet egyébként az eljárás utáni hány napban meg is kapott.

A bíróság figyelembe vette a védekezést és büntetést helyett vétséget állapított meg, majd bűnösnek mondván kiáruevlonás vétsége miatt a vádlottat 150 pengő pénzbírságra ítélte, elran-

Apolló Filmszínházban

Jean Gabin, Anabella, Fernand Gravey gyönyörű, izgalmas

cirkuszfilmie

VARIETE

Csak 3 napig

Belvárosi

Ujra sarjad az élet

A francia filmgyártás remeke Pestel egyidőben.

Előadások kezdete: 3, 5, 7 órakor.

A toledói fellegvár hősi éposza, a világhírű monumentális film

ALCAZAR

a CASINOBAN

delve a vásárolt nyersbőrök elkobzását. Az ítélet jogerős.

Elítélte a törvényszék a Dreher-sörgyár sikkasztóját

Nagyvárad. Saját tud. Kedden délután tárgyalta a törvényszék egyes büntetőtanácsa Lelik Mihály 29 éves Szász Károly-utca 16. szám alatt lakó sörkühordó sikkasztási bűnperét. A megítélt ember folyó hó 14-én a beszedett pénzzel nem tudott elszámolni és 480 pengő hiányt a saját céljaira költötte. A Váradszöllősen levő Dreher-Haggenmacher sörgyár vezetősége feljelentést tett az ügyészségen, majd sikkasztás miatt megindult az eljárás.

A keddi főtárgyaláson Lelik azzal védekezett, hogy adósi szorongatták, a kárt egyébként meg akarja téríteni a gyárnak. Lefoglaltak bünyeként egy nála talált arany karikagyűrűt, melyet a bíróság a sértettnek kárenyhítés céljából visszatartani rendelt el. A tárgyaláson a gyár nem képviseltette magát, de a vádlott megbüntetését feljelentésében kérte. A bíróság a kihallgatás után ítéletet hirdetett, megállapítva, hogy Lelik könnyelműségéből követte el a sikkasztást és figyelembe véve az enyhítő körülményeket, valamint a beismert vállomást, Lelik Mihályt két hónapi fegyházbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Ózvegy Némethy Imréné halála

Nagyvárad. Saját tud. Nagyvárad társadalmá özinte részvételt értesült arról, hogy Némethy Imréné szül. Wagner Berta, néhai Némethy Imre MAV főfelügyelő özvegye folyó hó 21-én, kedden reggel hoeszaa szenvedés után 70 éves korában a beteges szentségével megerősítve elhunyt. Az elhunytban dr. Némethy Gyula prelátnak kanonok, hittudományi főiskolai professzor sógornóját, Ferencsik Józsefné szül. Némethy Irénke és Nyárády Istvánné szül. Némethy Klára édesanyjukat gyászolják.

Ózvegy Némethy Imréné kiváló tagja volt Nagyvárad katolikus hölgytársadalmának. Tevékeny részt vett minden hitbuzgalmi megmozdulásban. Jóságos, szelíd egyénisége sokak számára volt példaadás és buzdítás. Halála osztályon részvételt váltott ki. Temetéséről lapzártáig még nem történt intézkedés.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Nagyszabású ruházati akció készül a mezőgazdasági lakosság ellátására

Jelentkezzenek azok a textilkereskedők, akik résztakarnak venni a népruházati akcióban

Lossonczy István közellátásügyi miniszter a mezőgazdasági lakosság részére nagyszabású népruházati akciót szervez. A miniszter az akció népruházati részét a keresztény nagy és kiskereskedők útján kívánja lebonyolítani, ezért a Baross Szövetség felhívja fiókszervezeteinek figyelmét, hogy azok a textilnagykereskedők, akik az árut a gyártól közvetlenül akarják átvenni, és viszontárutitó kiskereskedőknek eladni, saját érdekében szeptember 26-ig közöljék ebbeli szándékukat a központtal (Dp. VIII., Múzeum u. 17.) azzal a megjegyzéssel, hogy hányezer pengő értékű árut hajlandók átvenni.

A fenti időpontig azért kéri a Baross-központ a vidéki textilnagykereskedők tagok jelentkezését, mivel október 1-ig közölni kell a minisztériummal, hogy kik mekkora összeggel vesznek részt a népruházati cikkek átvételében, illetve kiskereskedőknek való továbbadásában.

Azok a kiskereskedők, akik hajlandók a népruházati akció áruit az érdeklét mezőgazdasági lakosság részére árusítani, ugyancsak a fenti időpontig a Szövetséghez, illetve a vármegye alispánjához jelentsek be ebbeli szándékukat.

Az egyes népruházati cikkek — amelyek részben szövettől, férfi- és női inganyagból, vászonneműekből, kötött, szövött árukból állanak, az ipariügyi minisztérium ellenőrzése mellett külön e célra készült jómiaőségű áruk — a nagykereskedők a típuscikkekre megállapított haszonnál 2 százalékkal kevesebb bruttó haszonnal, a kiskereskedők pedig a típuscikkekre megállapított haszonnál 4 százalékkal kevesebb bruttó haszonnal árusíthatják.

December 31. után szabadon el lehet adni az árut

A népruházati cikkek vásárlására ezolgaló utaványokat ez évi december 31-ig az érdekelteknek be kell váltatniok. Az eladatlan árut az akció gyors felszámolása érdekében az illetékes községi előljáróság már január

2-án fel is szabadítja és azokat a kiskereskedők majd szabadkézből eladhatják.

A tavalyi akcióval szemben lényeges az az eltérés, hogy a mezőgazdasági lakosság olcsó népruházati akciójának árusításába belevonják a keresztény nagykereskedőket is, viszont

a keresztény kiskereskedők abban a helységben is árusíthatnak népruházati cikkek, ahol Hangya fiók működik.

A Baross Szövetség nagy súlyt helyez arra, hogy a közellátásügyi minisztérium szociális akciója teljes sikerrel járjon.

Szabó János országgyűlési képviselő a nagybányai munkáskérdéseket tanulmányozta

Tágas levante-otthont építenek a nyári üdülés és a téli sportolás számára

Szabó János országgyűlési képviselő, Nagybánya város képviselője három napot töltött Nagybányán, ahol részletesen tájékozódott az összes időszéri kérdésekről. Szeptember 15-én a párt irodájában panasznapot tartott, 16-án Szentpétery Antal tagozati titkár kíséretében megtekintette a Forrás-ligetben épülő levante-otthont, sí- és üdülőtételek építkezésének munkálatait. A nagyszabású építkezésekhez a szükséges telket és az onnan kitermelendő fa- és kőanyagot az állami erdőkinca tár adományozta. Három gyönyörű emeletes és minden kényelmet biztosító — fürdőszobával, játék és társalgó teremmel rendelkező otthont építenek, amelyek úgy télen, mint nyáron a vendégek rendelkezésére állanak. Dr. Szabó Miklós, Nagybánya polgármestere semmi fáradságot nem kímél, hogy az építkezések még ebben az évben befejezést nyerjenek. 50 építő és felfaragó munkás dolgozik állandóan a helyszínen az építkezéshez szükséges és a helyszínen kitermelendő kőanyag robbantását az állami érchányászat három lövőmestere végzi.

Szabó János képviselő szeptember 16-án résztvett a nagybányai városi háza tanácsstermében megtartott NMK vezetőségi értekezleten. Az értekezleten dr. Szabó Miklós, Nagybánya város polgármestere és a NMK nagybányai

helyi szervezetének elnöke elnökölt. Az értekezleten, amelyen a helyi szervezet csoportjának vezetőin kívül az alsófernezei NMK csoport kiküldöttjei is résztvettek, az összes időszéri munkáskérdésekről tájékoztatták Szabó János képviselőt.

17-én délután az Erdélyi Párt Nagybánya városi és járási tagozata a párt újonnan berendezett gyönyörű központj fekvésű tágas helyiségében intézőbizottsági ülést tartottak, amelyen Szabó János országgyűlési képviselő is résztvett. Az intézőbizottsági ülésen dr. Stol László ügyvezető alelnök elnökölt, aki szeretettel üdvözölte Nagybánya képviselőjét. Szabó János képviselő részletesen tájékoztatta az intézőbizottságot az időszéri kül- és belpolitikai kérdésekről. Elmondotta, hogy az iparengedélyek revíziója nagymértékben elő fogja segíteni az ipar ársítését. Arra kérte a megjelent iparosokat és kereskedőket, hogy a törvényes rendelkezéseket mindenben tartásák be. Összetartásra és testvérjegy ségre hívta fel a párttagokat, mért a mai rendkívüli időkben súlyos veszedelmet jelent minden széthuzás. A képviselő beszámolóhoz dr. Stol László, Olá Sándor járási elnök, Bartal József és Szentpétery Antal szólottak hozzá. Dr. Stol László zárószavai után az intézőbizottsági ülés véget ért.

Rohammal elfoglalták a németek Tereket és Vladimirovszkijt

Stalingrádnál újabb teret nyertek. További hajókat pusztított el a német légi és tengeri erő az Északi Jeges-tengeren szétszórt hajókaravánból

Berlin. (MTI). A Német TI jelenti a Führer főhadiszállásáról: A védőerő főparancsnokság közli: A Terek folyó mellett nehéz és elaknásított terep leküzdése után rohammal elfoglaltuk Tereket és Vladimirovszkijt.

Stalingrád egyes negyedeiben, amelyek az ellenség új erők lathatásával kétségbeesetten igyekeznek tartani, elkezdett utcai harcok folynak.

Szaratov mellett a légierő a Volga mentén olajraktárakat gyújtott fel. Voronyezstől északnyugatra ismét több ellenséges támadás omlott észre. Az Ilmen tótól délkeletre és a Ladoga tótól délre összeomlottak az ellenség támadásai. fegyvernemeink összpontosított tüzeben az ellenség súlyos és véres vesztesége mellett.

A légierő a Ladoga-tavon elhelyezett egy szállítóhajót, egy másikat megrongált. Német harci gépek a Dvina öbölben Archangelszk mellett bombázták a nagy angol hajókaraván megmaradt egységeit. Három kereskedelmi hajót több találat ért.

Észak-Afrikában a német légierő kötelekei ellenséges erőket bombáztak az el-alameini arcvonalon, valamint tüzfegyvereik tüzevel árasztották el azokat. Légiharcokban négy angol gépet lelőttünk.

Az angol légierő szeptember 9 és 20 közt 189 repülőgépet veszített. Ugyanezen idő alatt az Anglia elleni harcban 22 repülőgépünk veszett el.

A stalingrádi harcokban egy pomerán nyugat-németországi gyalogos hadosztály erős tehermentesítő támadások visszaverése során egyetlen napon 129 szovjet páncélost semmisített meg.

Róma. (MTI). A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 847. közleménye: A tengely repülői vasárnap határozottan támadták bombavetéssel és géppuskázással az ellenség gépesített alakulatait az egyiptomi arcvonal mögött. Több társzekeret felgyújtottak. Német vadászok 4 ellenséges gépet lelőttek. Brit gépek bombákat dobtak Tobrukra.

36 óra alatt 1504 aknát tett értelmetlenné egy német utászszázad

Berlin. (MTI). A Német TI jelenti: Rzesztől északra két német hadosztály az utóbbi hetekben 300 támadást vert vissza és közel 400 páncélost semmisített meg.

Berlin. (MTI). A Német TI jelenti: Stalingrádban a német csapatok újabb teret nyertek. Egyik német utászszázad 36 óra alatt 1504 aknát tett értelmetlenné. Ezzel utat nyitott az előretörő gyalogságnak és páncélosoknak. Német vadászgépek 19 bolsevista gépet lőttek le, míg a német veszteség két gép volt. A légharító tüzérsg lelőtt hat bolsevista gépet.

Berlin. (MTI). A Német TI jelenti: Annak az angol-amerikai hajókaravánnak maradványait, amelyet az Északi Jegestengeren a német repü-

lők és tengeralattjárók szétszórtak, vasárnap a bolsevista part vizein tovább üldözték és bombázták a német repülőket. Egy nyolcezer tonnás teherhajót nehéz bombatalálat ért és lángba borította. Egy négyezer tonnás hajót két nagyméretű bomba te-

libe talált. Egy ugyanilyen nagyságú hajó tatján bomba robbant. Egy német gép lelőtt egy szovjet vadászgépet.

Tatúan. (MTI). A Német TI jelenti: Gibraltár kikötőjébe súlyosan sérült amerikai buvárnaszád érkezett.

„A hinduknak nem kell félniük a japánoktól”

Japán válasz Gandhi üzenetére

Tokió. (MTI). A Stefani jelenti: Valamennyi japán lap közli Gandhinak a japánokhoz intézett üzenetét. Gandhi ebben kijelentette, hogy szeretné, ha Japánba látogathatna, hogy nyíltan beszéljen a japán államférfikkal, mert sok mondanivalója van számukra. Gandhi rendkívül sajnálja, hogy nem válhat valóra ez a terve, mert az indiai függetlenségért vívott harc megköveteli, hogy Indiában tartózkodjék. Gandhi üzenete a letartóztatás előtti időből származik.

A Nisi Nisi válaszul Gandhi nyilatkozatára közli, hogy a hinduknak nem kell félni a japánoktól, mert azoknak egyetlen célja az angol-zászpárter leverése.

Bangkok. (MTI). A Stefani Iroda jelenti: A legújabb indiai jelentések szerint az angol hatóságok Madrasban, Kalkuttában és Ujdelhiben sok hindut letartóztattak. A letartóztatások során hat embert megöltek, tízet megsebesítettek. Bihar tartományban is összeütközések voltak, melyeknek hat halottjuk és 11 sebesültjük van.

Amszterdam. (MTI). A Német TI jelenti: A félhivatalos angol hírszolgálat bombayi jelentése szerint hétfőn nyilvánosságra hozták az indiai kommunista pártnak az indiai kor-

HITEL

NEMZETPOLITIKAI SZEMLE

A szeptemberi szám tartalmából:

Vitéz

nagybányai Horthy István

TAVASZI SÁNDOR:

Az új magyar gondolkodásmód követelményei

FÉJA GÉZA:

Móricz Zsigmond útja

PAKU IMRE:

A magyar művelődés táji megosztása

TANGEL HARALD:

A korszerű néptáplalkozás irányelvei

LÁSZLÓ GYULA:

A Kárpátmedence népvándorláskori kereskedelme

Wesselényi Miklós az alkotmány megújításának két utjáról — France Vellani Dionisi — A Gyórfy István kollegium — Román élet nyolcvan évvel ezelőtt

Az iskolaszövetkezetek

SZEMLE: Magyar írók Erdélyről
Előfizetés egy évre 9 P. Egyes szám ára 1 P. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Mátyás király-tér 5, I. em. Postacsekk 72.809.

Megjelenik minden hónap közepén.

mányhoz intézett leiratát, amelyben arra kéri a kormányt, bocsátkozzék tárgyalásokba a kongresszussal és más politikai pártokkal ideiglenes nemzeti kormány alakítása céljából.

„Uj világról, új szellemről ne csak beszéljünk, hanem alakítsuk is ki azt önmagunkban”

Kállay miniszterelnök üzenete a Képes Tábori U'ságban

MTI). Kállay Miklós miniszterelnök a „Képes Tábori Ujság” legutóbbi számában az alábbi üzenetet küldte a keleti fronton küzdő honvédeknek:

„Aki kint vannak, az országot védik, sok millió magyart oltalmazni mentek ki. Sorsuk közös mindannyiunkéval. Az otthonlávók mindig a kintlávókra kell, hogy gondoljanak. Imádkozni kell értük és várni hazatérőikre. Azoknak, akiket a sors arra jelölt ki, hogy a közösségért életüket tegyék kockára, ezt a kijelölést kell elsőrendű hivatásuknak tekinteniük. Nem méltó a magyar honvéd névre, aki nem ezt nézi kint a fronton, de hitvány áruló volna az a nép, amely nem készült fel az áldozatokra azokért, akik érte küzdenek. Mindenki, aki nem segít a hadbavonultak rászoruló hozzátartozóin, aki éllelmszert, csizmát és ruhaneműt drágában ad, hazaáruló. Aki a nemzeti kötelességteljesítés elől dezzertál, az a katonaszökevény sorsát érdemli Sajnos, bármennyit is hangoztattuk, későn öbredtünk tudatára, hogy kemoly idők várnak ránk. Ma már mindenki láthatja, miről van szó. A kormányzohelyettesünkkel az élen, legjobb fiaink halnak hősi halált. Aki nem érzi át, hogy milyen kötelességet ró rá az itthon, azt meg kell er-

re tanítani. Az önzés, a kapzsiság valaha lehetett polgári erény is. Ma mindent, ami nem a közös célt szolgálja, ami kibírás a kötelességteljesítés alól, félre kell állítani. A hazaküldött levél, a hazatérő szabadságharcos, vagy sebesült katona ne hozzon se csüggedést, se defetizmust. Itthon ne terjesszenek ijedtséget és pánikot azért sem, mert azzal megszegik katonai esküjüket, megrendítik a belső arcvonalat és aki ezt megteszi, éppoly vétékes és bünnös, mint az, aki a hadrakelt katona lelkét hazug híreivel megfertőzi. Itthon és ott kintlávók egyek vagyunk. Nem azokat az idöket éljük, amikor bárki elkerülheti sorsát, amikor lehet bujni a kötelességteljesítés alól. Ma szembe kell nézni a ránk szabott feladatokkal és aki ezt nem önként vállalja, nem magyar, nem tisztességes. Azt ki kell közösteni magunk közül. A méltó büntetés az államhatalom kötelessége. Uj világról, új szellemről ne csak beszéljünk, hanem alakítsuk is ki önmagunkban. Programmokkal nem lehet nemzetet megmenteni. A nemzetnek önmagában kell tudatára ébrednie nemzeti hivatásának és elhivatottságának. Fanatikusan bízom benne, hogy az én magyar népem megérti ezt, megérti, hogy a szép jövő nem pillanatnyi jóléten, nem anya-

giakon múlik, hanem azon, hogy megálljuk helyünket odakint a fronton és itt az országban. Ezen örökös kötelesség nekem, minden katonának kint a fronton és minden magyarnak az országban.

Gyászülést tartott a Magyar Aero Szövetség Károlyi Gyula és Tasnády László emlékére

A MTI jelenti: A Magyar Aero Szövetség elnöki tanácsa hétfőn este a repülőhalált halt Károlyi Gyula gróf elnök és Tasnády László oktató emlékére gyászülést tartott. Kara Jenő alvezető, ügyvezető elnök kegyeletos szavakkal emlékezett meg a repülőhalált halt pilótákról. Hangoztatta, hogy a legfelsőbb vezetés példás kötelesség vállalásának ki kell hatnia a legszélesebb néprétegekre, mert ez ad erőt a győzelem tudathoz. A mélységes gyászban egy pillanatig sem szabad csüggedni és nem szabad feledni, hogy a repülőhalált halt pilóták azokért a célokért áldozták életüket, amelyekért mindnyájunknak érdemes élni és ha kell meghalni, hogy a miénk legyen a győzelem.

Ifjuság és társadalomvezetés

Irta: Dr Paál Árpád

Eppen az elmúlt héten, mikor Bécsben az európai ifjuság szövetségének megalapozó ülésései tartották a különféle nemzetek kiküldöttjei, egy nagyobb terjedelmű jelentést küldött szét Kolozsvárról az Egyetemi Diákvédő Hivatal vezetője, Dr. György Lajos egyetemi tanár. Az a „Diákvédő Hivatal” nem egyéb, mint szervezője, összetartója és irányítója mindazoknak az intézményeknek és eljárás módoknak, melyekkel a főiskolára kerülő ifjúságot megvédik a szegénység és nyomor veszedelmétől, attól a végzettől, mely az ifjú erőket idő előtt lerokaszthatná.

Erdély magyarságában régebben is megvolt az a társadalmi jelenség, hogy az iskolákon keresztül az egyszerű néprétegekből való fölemelkedésnek, az új és új vezető nemzedék kiképződésének állandó volt a folyamata. Ennek a folytonos alulról való fölfriessülésnek maguk a társadalmi készségek, az önkéntes jótékonyágok is támogatói és segítői voltak. Akik a társadalmi lépcsőzeten fölfelé jutottak, azok hálásan fordultak az iskolák felé, s alapítványtevésekkel és ösztöndíjak létesítésével igyekeztek új és új módot nyújtani, hogy az utónuk következő ifjú nemzedék szegényeit tanuláskorban segítsék. Ezeknek a társadalmi készségeknek a gazdasági ereje az államváltozás évtizedei alatt bizony leromlott, a korábbi alapítványtevéseket is a pénzérték megsemmisülése elértektelenítette, s így éppen az új magyar felszabadulás idejére Erdély magyarsága igen gyöngén állott arra, hogy ifjúságát a felső iskolai képzésben segíthesse.

Az említett Diákvédő Hivatal ezen a hiányon segített. Ot diákotthon szervezett meg, köztük hármat a fiúk, kettőt a lányok részére; aztán olcsó és jó étkeztetésről gondoskodott az „egyetemi diákasztal” és az „egyetemi leánymenza” révén; ezeken felül ruházati, tanfölszerelési és pénzübeli segítségek nyújtásáról is gondoskodott egyes méltánylandó esetekben. Az 5 diákotthon 195 lakoszájában összesen 745 egyetemi hallgató kapott állandó jellegű szállást, s az otthonok mindenikében könyvtárt is rendeztek be az ifjak használatára. A diákasztalon pedig átlag 84 ifjú kapott napi étkezést, köztük 216 teljesen ingyen, 129 féláru kedvezményrel, a többi napi 1 P 60 f. önköltséges áron.

A diákjóléti intézmények együttes kiadása 591 ezer pengő volt bevételük 443 ezer pengő, s így kiadási többletük 148 ezer pengő, amit államszolgálat fedezett. Még a költségvetési hiánypótláson kívül az otthonok berendezésére és egyéb diáksegélyezésekre 137 ezer pengőt juttatott a közoktatásügyi minisztérium a kolozsvári Diákvédő Hivatalnak, s így összesen 285 ezer pengő, amit az állam közvetlenül a diákjóléti intézményeknek adott Kolozsvárra. Az intézmények saját 443 ezer pengős bevételében 31 ezer pengő az, ami az erdélyi társadalom önkéntes adományából folyt be, s mintegy ez az összeg jelzi, hogy az egykori erdélyi hagyományok szerint a társadalmi készség milyen mértékben tudott megmaradni a főiskolai ifjak segélyezésére.

Ezzel szemben az állam diáksegélyező hozzájárulása az említett 285 ezer pengő. De ezenfölül még 230 kolozsvári egyetemi hallgató kapott osz-

szesen 45 ezer pengő összegű Horthy-ösztöndíjat, s az egyetemi karok 638 ezer pengő tandíj-elengedést adtak a két félévben. Tehát ez utóbbi összegekkel együtt közel egymillió (pontosan 968 ezer) pengőre megy, amit a magyar állam csak egyetlen tanévben a kolozsvári főiskolai ifjuság szegénységének enyhítésére fordított. A Diákvédő Hivatal úgy az erdélyi önkéntes adományokról, mint a kormánytól érkezett nagymérvű segítségéről hálásan megemlékezvén, egyúttal a következő megállapítást teszi: „Az ifjuság szorgalmas munkával viszonzta a támogatást: a segélyezettek 95 százaléka kiváló vagy kielégítő kolokviumi és vizsgaeredményt mutatott fel.”

A főiskolai ifjuság szegénységén való segítség tehát nem mutatkozik kidobott pénznek. Az ifjak kötelességteljesítése, a kötelességtudatnak egész jövődönkébe való beleiktatódása az ellenszolgáltatás erre a segítésre. Pénzben föl nem mérhető erkölcsi érték ez, mely azt jelenti, hogy az az ifjú nemzedék, mely szegény sorból küzdött föl magát a főiskolai tanulmányok lehetőségébe, a kötelességtudás és hála érzésétől meghatározottan fog résztvenni a magyar társadalom jövőbeli alakulásában. Ezeket az

érzéseket viszi át abba a társadalmi vezetésbe is, mely a főiskolát végzetek természetes hivatásul mutatkozik. Mennél több volt szegény körül bele ebbe a társadalomvezetésbe, annál inkább 95 százalékos lesz ennek a vezetésnek a mult iránti hálája és a jövő iránti kötelességteljesítése.

Valahogyan így is kell felfognunk azt a lényegét, amit a társadalomvezetés jelent. Mostanában sok kodózás van e fogalom körül, de egyúttal mind gyakoribb is annak a hangoztatása, hogy vezető-réteg kell, ki kell alakulnia az „elit”-nek, a szellemi arisztokráciának, mely irányít és vállalja is érte a felelősséget. Mindebben van valami igazság, de az egész igazság több ennél. A vezetést nem lehet „réteg”-re bízni, réteg-sajátságá tenni, merev vonalokat húzni vezetők és vezetettek köré. A vezetésnek — hogy úgy mondjam — szellemnek kell lennie, mely egész népünket minden ízében és minden foglalkozásában és rétegeződésében átjárja. Egy dologban ez, más dologban amaz a vezető, s nem okvetlenül előfeltétel például egy család, egy műhely, egy fölművelő munkaközösség vezetésében, de még nagyobb életösszeségek és viszonyok vezetésében sem, hogy a vezető okvetlenül főiskolai végzett, vagy eddi-

„Őszinte beszéd”

Ezen a címen szólalt meg egy magyar munkás vasárnap délelőtt, a magyar rádióban. Az egész világhoz beszélt. A fogadatlán prókátorok felgyűlemlett idegen hangzavaraira felelt talpraesetten és a magyar munkás problémák elemi obécájából adott kemény leckét amaz analitabéták felé, akik dolgozó társadalmi általános helyzetének megértésénél még ma is csak a leünt liberalkapitalizmus betyárvilágának dermedt agyával képesek véleményt alkotni.

Magyar büszkeség öltött el bennünket, hogy világnézetű harcunk legvéresebb tombolása közepén szólt meg és szögezte le megfélelbezzhetetlen állásfoglalását a magyar munkás. Büszkéek vagyunk, mert a ritkán hallott értelmes, bátor szavak minden betűjéből csillogóan őszinteséggel ömlött telénk mind az a fellogás, amelyet egy gondolkodásában, cselekedetében és minden lépésében is magyar embernek tudni és hirdetni kell országunkban erről a fontos nemzetérdékű kérdéstről. Hitvallás volt ez, becsületes magyar hitvallás, melyben dolgozó magyar milliók adták tudatára széles e világnak, hogy a Kisvilágháború és Nagyvilágháború közötti negyedszázados távolság történelmi fordulata éppen a magyar munkás lelkében tört magának olyan utat a Ma világossága felé, amelyből már hűdha csábít a Mult hazug sötétsége...

Keménytenyerű magyar munkás állt a mikrofon elé tudni adni az illetékeseknek, hogy ezerekilecszáz-tizennyolc és tizenkilenc olyan tanulósgos iskola volt felébredt társadalmának életében, amelynek szomorú tapasztalatai már magában is áttörhetetlen páncélt képez a most újra p. obálkozni akaró idegen mételvezők idegen szándékai ellen. Halárhozott élességgel csatlant fel a tiltakoz-

zó szó, hogy a mult háború külső és belső vonalait bomlasztó nemzetközi ígéretések hitelessnek képzelt állnokszói egyszer már Trianonhoz vezették a nemzetet, ahol az ígéreték bevéltását éppen a magyar munkásnak kellett a legkeserűbb pohárból tenéki üriteni. Megismerte a magyar dolgozó az idegen segítség céljait, saját bőrén érezte végső eredményeit...

De kemény, tisztahangú volt a felümlt szó beiele is! Éles megvilágításban vont párhuzamot a mult és a jövő magyar-munkás fogalma között, amelynek létezésével a többi társadalmi osztályoknak is helyes értékelés szerint kell számolni! De szólt ez a kiáltó hang szűkebbkörű belső család felé is, megállapítva, hogy bár a magyar munkásság anyagi és társadalmi helyzetének kérdéseiben még nagyon sok a tennivaló, ám az öntudatos, nemzeti alapra helyezkedett magyar munkásság igen jól tudja, hogy azoknak gyökeres rendezésére csak győzelmes háborunk befejezése után kerülhet sor és amelynek megvalósítását kizárólag a maga erejéből és a most ismét haába vetett hangügygynökök és egyéb fizetett lélekkupecek teljes elhanyagolása mellett viheti diadalra.

Őszintén, testvéri hangon szólt hozzánk a magyar munkás. Ennek a becsületes hangnak tiszta csengéséből jól érthetett mindenki, — kint is, bent is. Azonban, ha valaki még mindig nem olyan súlyúnak mérlegelné ezt a munkás megnyilatkozást, mint ahogy az kiérdemli, magára vessen, ha majd az új Európa magyar munkaállama, mint felesleges és ártalmas gócol kiveti ujjaszületett tesztéből!

KISKUN

gi vezető familiákból származott legyen. A fő az, hogy az ügyre vonatkozólag jobban értse az életösszefüggéseit, a magatartások és cselekvések kihatásait, mint ahogyan érték a társai, s e jobb hozzáértése mellett óriási kötelességérzete legyen, hogy mások helyett is példaadóan dolgozni tudjon és így másokban is hasonló tevékenységet tudjon fölserkenteni.

A főiskolai végzettség mindenesetre külső, formai tanúsítványa annak, hogy az illető magasabb szempontokból való nézésre, az életre való nagyobb áttekinlésre képezte magát. Ha ehhez a képzettséghez még az erkölcsi erők nagyobb felébredése is járult, s ehhez képest az illetőben nagyobb hála és nagyobb kötelességérzés támad azok iránt, akiknek ő a több tanulás és több felvilágosodás elősegítését köszönheti, — akkor az ilyen egyén valóban hivatott lesz arra, hogy az élet igen sok körülményeiben maga is felvilágosítója, irányítója, jó tettekre sarkalója, cselekvésekben jó példaadója tudjon lenni társainak. Hivatott vezér lehet mind nagyobb és nagyobb életkörüben, s éppen azért, mert nem külön rétegződik a vezetettektől, de mindinkább egy tud lenni velük az ő viszonyaik megértésében, magasabb szempontok felé vezető öszegezésükben szövevényességeik és zavarai jóakarati és hozzáértő tisztázásában. A fő tehát az, hogy a főiskolai végzettség ne csak külső dísz és fitogtató feltűnés legyen, hanem a társadalmi jóságok kifejlesztésére való képességet foglalja magában. Így a főiskolai végzettség a vezetést nem rangosodásnak, nem a megkülönböztetés iránti becsvágynak a szempontjából fogják föl, nem jognak látják, hanem több munkának, több áldozatnak, több kötelességnek.

A kolozsvári Diákvédő Hivatal jelentéséből ezért olvastuk elégtellett, hogy ifjaink, akiket ott a főiskolai tanulásban megsegítettek, hálával és kötelességteljesítéssel viszonyozzák a nekik nyújtott támogatást. A hála és kötelességteljesítés az, ami a társadalmi összefüggések belső összetartását és jövőbeli érvényesülését legjobban biztosítja. Amelyik ifjuság ezekben erős, az a jövőbeli társadalmi vezetés erkölcsi erőt is ki tudja fejleszteni. Nem az „elit”-et, nem az új szellemi arisztokráciát, hanem azt a jóságos vezető szellemet, mely egész társadalmunkat áthatja, hogy tökéletessé tegyen vezetőit és vezetettét egyaránt.

Holtan találták meg a négy hete eltűnt Sáriory Irmát

Nagyvárad. Saját tud. Nagyváradon általánosan ismerték Sáriory Irmát, aki a Ritoók Zsigmond-utca 20. szám alatt lakott csendes visszavonultságban. Sáriory Irma négy héttel ezelőtt nyomtalanul eltűnt lakásáról. Rokoni és hozzátartozói megtették a szűkeges lépteiket, hogy nyomára bukkanjanak. A napokban hirdetések is tettek közzé, hogy felkutatásuk az eltűnt magános nőt. A kutatás csak most járt eredménnyel, amennyiben jelentették, hogy Sáriory Irma holttestét egy kutba találták meg. Halálának okára és körülményeire még nem derült fény.

BENZINADAGOLÁS ARGENTINÁBAN

Buenos-Airesből jelenik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Az argentin kormány elrendelte október 6-tól kezdődően a benzinadagolást.

JÁVOR BÉLA:

Ellenforradalmár voltam az első kaukázusi harcokban

A tatárok nem vállalják velünk a rokonságot. Így lett vége a kalandnak

(Befejező közlemény.)

Volt az ezredben egy kisebb tatár csoport is, amelynek tagjai szintén a kaukázusi tartományból vetődtek Távol-Keletre az orosz testvérharc zűrzavarában. Egy részük már nem volt fajtiszta; aszláv vagy egyéb vérrrel keveredhetek, mert már európaizodottak voltak arconvonaik. De egy nyelvet beszéltek erős arconvont társaikkal s velük alkottak ezükebb bajtársi közösséget. Sokat figyeltük nyelvük zengését. Távolabbról hallgatva úgy tűnik fel a magyar fülnek, mintha magyarul beszélőnek; figyelni kezd az ember, közelebb megy s csodálkozik, hogy nem ért semmit a szavukból. A tatárok jóval barátságosabbak voltak hozzánk. Magyaráztuk nekik, hogy rokonok vagyunk, de ők hitetlenül nevettek ezen s napirendre tértek az ügy fölött. Néhány örményre s különösen egy kistermetű, villogó szemű, eleven kedélyű cserkésre emlékszem még, akiben valóságos lobogott a kaukázusi lokálpatriotizmus; szerette a lovakat, hősököt természetű volt és szívesen kelt velük bírokra. Ő volt az egész társaságban a legjobb barátunk. No meg egy örökké mosolygó, kedves kínai káplár, akinek aztán éppenséggel semmi köze sem volt a Kaukázushoz, sem az orosz testvérharc, ha csak nem állította őt a fehér-orosz zászló alá, hogy néhány évvel ezelőtt vette fel a keresztiséget és harcolni akart a bolsevizmus ellen. Erről nem nyilatkozott nekünk, de egyszer kibontotta zubbonyát, ingét s szemében boldog ragyogással mutatta meg a kis arany keresztet, amely a nyakában csüngött.

Orosz egyenruhát és bakancsot kaptunk

Már több mint két hónapot eltöltötünk a 4-es számú erődben. Sokat dolgoztunk, de jól éltünk. Vadonatúj orosz egyenruhákat, bakancsot kaptunk s ezenfelül minden kint-dolgozó munkás egy-egy báránybőr bundát, ami különösen nagy kincs volt egy szibériai hadifogoly számára. Semmi baj sem származott abból, hogy különféle mesterségeknek adtuk ki magunkat, mert sohasem került sor a cipész, szabó és egyéb műhelyek berendezésére. A városba küldött élelmiszerait altisztek mindig megkapták ugyan a parancsot, hogy hozzanak fel szerszámokat az erődbe, de ezeknek bevallottuk, hogy semmihez sem értünk s azért tiszteletreméltó jóindulattal tértek mindig vissza, hogy lehetetlen a szerszámokat kapni. Ami valószínűnek is tűnhetett fel, mert ipari cikkeket nagy hiány volt az idő-tájt Oroszországban mindenütt.

Ha jól emlékszem, február első napjaiban történt: a kínai káplár megszaga-

nekünk, hogy baj van. Nem nagyon tudtuk figyelemmel kísérni a világ eseményeit, de mégsem fogadtuk különösebb meglepődéssel a hírt, hogy a vörösök gyorsan nyomulnak előre Kelet-szibériában. Csita már rég hataimukba esett s most közelednek Vladivosztk felé. A 4-es számú erődbe siralomházi hangulat lett urrá. A tiszték bezüntették mulatozásait, a legénység csoportokba verődve komor és halk tanácskozásokat folytatott, s minden reggel üresen maradt néhány fekvőhely a priccsen: fegyverrel, felszereléssel együtt megszöktek a jó ellenforradalmi vitézek.

S egy hajnalban riadó verte fel az ezredet. Parancs érkezett, hogy vonuljanak le a szorongatott város védelmére. A parancsok minket, hadifogoly munkásszázadot szerencsére kihagyott a játékból. Visszamaradhattunk s néhány napig mi voltunk a 4-es számú erőd korlátlan urai. Rávetettük magunkat az élelmiszerekre, gondosan elraktároztuk hűtőszekrényekben a kasszányokban talált értékeiből felezéselési tárgyakat, mert ismertük már a receptet: a hadifogolyok a „változás” zűrzavarában kell kárpótolni magát mindenért, amit megvont tőle a forradalom egyenest váltó vörös és fehér uralkalmak mostohasága.

Új plébániákat szerveztek a nagyváradi egyházmegyében

Almásfegyvernek, Nagybaród és Sopronytanya szervező lelkészeket kapott

Nagyváradi. Saját tud. A keleti országrész visszatérése után nagyobb tevékenységi szabadsághoz jutott és a trianoni szétszakitottságtól megszabadult nagyváradi római katolikus püspökség első és legfontosabb törekvése az lett, hogy a hívek lelki szükségletéről a lehető legmegfelelőbb eszközökkel gondoskodjon. Az egyházmegye területén a hitélet fejlődése egyes plébániák leányegházaiban öröndetes eredményeket mutatott fel. Ezeket a helyeken természetesen szükségessé vált a szervezett egyházi élet bevezetése.

Legutóbb három ilyen hely megszervezését határozta el a nagyváradi egyházmegye főhatósága. Ez a három hely: Almásfegyvernek, Nagybaród és Békéscsaba mellett a 2000 lelket számláló Sopronytanya. Almásfegyverneken a hívek áldo-

zatokból, néhai Gresinczky Antal nagyprépost és Fiedler István püspök jóvoltából már régebben megindult a templom építése. A templomot Szent László tiszteletére fogják felszentelni. Az építkezés már vége felé közeledik. Az egyházmegyei főhatóság most Szörényi Márton olasz segédlelkész személyében létesített almásfegyverneki plébánia élére. Szörényi Márton utóda a váradoszlasi plébánián dr. Virágh Jeromos volt mezőbikácsi lelkész.

Szétfoszlik a rövidéletű dicsőség...

No iszen, szép kilátások. De mennünk kellett. Az ezred tagjai nagy örömmel fogadtak minket, egy egész tautermet engedtek át nekünk hálóhelyül az iskolában, de a kínai káplár bizalmasan közölte velünk, hogy nem érdemes berendezkednünk, mert reggelre vörös uralom lesz az Aranyzarvóból partjain s felszámolódik az első kaukázusi gyalogezred... Még főztünk egy jó ebédet, magam is élénken közreműködtem, mert ekkor már csakósnak léptem elő, de vacsora-készítésre már nem került sor, mert harcra, helyesebben menekülésre kellett készen állania az egész alakulatnak. Éjjel szekerekre raktuk az ezred vagyonát s a kikötőben horgonyzó amerikai hadihajóra szállítottuk, ahol menedéket talált a tisztikar és a legénység az a része, amely nem széledt el a városban. De a többség az éjszaka leple alatt megvált kötelekétől, hogy másnap vörös kokárdával jelentkezzen a meglepően rendezett sorokban bevonuló bolsevikiknél.

Ezzel végetért a mi dicső szereplésünk is az első kaukázusi gyalogezredben.

Vezető márka a
Zelenki Coet

került szervező lelkészként. Helyére Péli József magyarpatoki segédlelkész került.

Új plébániát állítottak fel a Békéscsaba mellett fekvő népes Sopronytanyán, ahol a hívek — mintegy kétezeren — már építettek templomot, két tanerős iskolát létesítettek s most hozzáfogtak a plébánia felépítéséhez is. A sopronytanyai új plébánia élére Plaun József békésszentandrási segédlelkész került. Utódja Péter Mihály nagyszénási káplán lett.

Az új plébániák létesítésére vonatkozó főhatósági határozat és a kinevezések október 1-én lépnek érvénybe.

Országos nevű szónokok lépnek fel az októberi Katolikus Nagygyűlésen

A Magyar Kurir jelenti: Az Actio Catholica Országos Elnöksége október 2-8. napjaira Budapestre hívta össze a 30. Országos Katolikus Nagygyűlést. A magyar katolikusok ezidei táborbaszállásának három fő nyilvános ülése lesz és mind a hármát a Vigadó özezes termeiben tartják meg. Az első nyilvános megnyitó gyűlést október 4-én, vasárnap délelőtt 10 óra 30 perckor tartják meg. Ezen a gyűlésen felszólal Serédi Jusztinián bíbornok, Magyarország hercegprímása, Angelo Rotta c. érsek apostoli nuncius, Szinyei Merse Jenő m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter és Bély Alajos m. kir. altábornagy az ifjúság honvédelmi nevelésének vezetője. A második nyilvános gyűlést október 5-én hétfőn délután 5 órakor tartják. Ezen a gyűlésen Gróh József ügyvéd, Wünscher Frigyes, az Actio Catholica országos alelnöke, Alföldi Dezső a budapesti kir. Itélőtábla elnöke és Endrődy Vendel szólnak fel. A harmadik nyilvános záróülést október 6-án, kedden délután 5 órakor szintén a Vigadó özezes termeiben tartják meg. A záróülésten Nyisztor Zoltán pápai kamarás szerkesztő, Drahos János protonotárius kanonok, érseki általános helytartó, Petrovics Gyula m. kir. kormányfőtanácsos, építész, Shvoy Lajos székesfehérvári püspök és Mihalovics Zeigmond pápai prelátus, az Actio Catholica országos igazgatója mondanak beszédet, majd a nagygyűlés három nyilvános tanácskozássá Serédi Jusztinián bíbornok, Magyarország hercegprímásának zárószavaival ér véget. A nagygyűlés három nyilvános ülésére jeggyel lehet belépni. Jegyek 50 fillértől 2 pengőig igényelhetők, de a legelőszérűbbek mindenképp előre, mind a három napra megváltja a jegyét az Actio Catholica országos szervezési szakosztályánál Budapest, V., Ferenciek-tere 7.

Artista olimpiász
varieté

A Református Kulturpalota színháztermében a világot járt magyar artisták

TIP-TOP REVÜJE

Ma kedden szeptember 22-én este 7 órakor nagy
megnyitó díszelőadás

Helyárak: P 3.50, 3, 2.50, 1.50, 1 és 60 fillér. Jegyek elővételben a Református Kulturház pénztáránál d. e. 10-1 és d. u. 4 órától. Az előadások még az elsőtétítés előtt befejeződnek.

Sürgősen be kell fizetni a hegyközségi adókat

Nagyvárad thj. város Hegyközsége az alábbi felhívást adta ki:

A nagyvárad Hegyközség elnöksége felhívja a szőlő és gyümölcsös tulajdonosokat, hogy az 1942. évre esedékes hegyközségi járulékaikat 1942. október 1-ig fizessék be. Aki jelzett időre az adóját nem fizeti meg, annak adóhátralékát Nagyvárad város adóhivatalának adják át végrehajtás végett. Nagyvárad, 1942. szeptember 21. Bartsch Sándor sk. a nagyvárad Hegyközség elnöksége.

Minden 15 holdnál nagyobb területen olajos magvakat kell termelni

Nagyvárad thj. város polgármestere, városgazdasági ügyosztály 43.933-1942. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Értesítem a város területén lakó gazdaközönséget, hogy a 4730—1942. M. E. számú rendelet értelmében minden 15 kat. hold és annál nagyobb területen gazdálkodó tulajdonos, haszonbérlet, haszonélvező) a ezántó területének 7 százalékának megfelelő területen ipari növényt köteles termeszteni.

Ipari növénynek számít: a napraforgó, repce, olaj len, bizonyos megkötöttség mellett ezek helyett cserenövényként, szójabab, ricinus, rostlen, kender, mák, őszi len, vagy pót-növényként gomborka és perilla is természetesen.

Az, ami az elmúlt gazdasági évben cukorrépát, vagy dohányt termelt, ugyanolyan területen a jövő gazdasági évben is köteles azokat termelni.

Az ipari növényeket az azok termesztésére elsősorban alkalmas és megfelelően előkészített talajba kell vetni. Ezért vetésforgókat a gazdák ennek megfelelően állítsák be. Ajánlatos az ipari növények termesztésére termelési szerződést kötni, mert a termelési szerződéses gazdák kölesön vetőmagban, termelési előlegben, műtrágya és erőtakaromány iuttatásban részesülhetnek.

Minden, az ipari növények termesztésével kapcsolatos kérdésekben az érdekeltek felvilágosításért forduljanak a m. kir. vármegyei gazdasági felügyelőséghez (Nagyvárad, Nagy Sándor u. 21.) vagy a városgazdasági ügyosztályhoz (Városháza, II. em. 26)

A fenti rendelet értelmében elrendelt kötelező ipari növények termesztését és annak tényleges végrehajtását szakközveimmel állandóan ellenőriztetni fogom.

Felhívom az érdekelteket, hogy fenti rendeletnek a honvédelmi érdekekre való tekintettel a legteljesebb odaadással és maradéktalanul tegyenek eleget, mivel ez honpolgári kötelesség.

Aki e rendeletnek nem tesz eleget, kihágást követ el és két hónapi börtönnel és hat hónapig terjedhető elzárással büntetendő.

Elvárom Nagyvárad város gazdaságközönségétől, hogy ezen felhívásban foglaltaknak mindenben eleget tegyenek.

Nagyvárad, 1942. szeptember 18.

Dr. Gyapay László sk.
h. polgármester.

Október 1-én lép életbe a keresztény textilkereskedőket és konfekciósokat kiszolgáló rendelet

Jelentkezzenek a kereskedők a gyárak kiszolgálási jegyzékében

A Baross Ujság jelenti, hogy a Textil Központ a keresztény textil kis- és nagykereskedők, valamint konfekciósok áruellátásának biztosítása érdekében arra kötelezte a gyárakat, hogy szeptember 1-től, illetve szeptember 15-től kezdve csak az általa megjelölt keretben szolgálhatják ki az egyes textilgyárak a zsidó textileseket és konfekciósokat.

A keresztény textilkereskedők és konfekciósok nagy örömmel fogadták a Textil Központ nagyhorderejű intézkedését és komoly várakozással tekintettek a rendelkezés elteléptése elé. Technikai akadályok folytán azonban a Textil Központ kénytelen volt úgy rendelkezni, hogy ez a rendelkezés csak október 1-én lép hatályba és ezért értesítette a Textil Központ az érdekelteket, hogy a szeptemberi kereskedelmi

forgalom tárgyát képező textilárak keresztény nagykereskedői hányada az egyes kijelölt nagykereskedő között a vállalatok által szabadon és saját elhatározásuk szerint osztható szét.

Ugyancsak értesítette a Textil Központ a Baross Szövetséget, hogy a keresztény kistextilkereskedők áruellátásának rendezése végett úgy rendelkezett, hogy a textilgyárakra bízta, hogy a jövőben keresztény kistextilkereskedők közé kit óhajtanak vevőként megtartani és kit nem.

A Baross Szövetség ezért ezúton hívja fel az érdekelteket, hogy akik közvetlenül gyártól akarják beszerezni áruszükeletüket, mihamarabb lépjenek érintkezésbe az érdekeltektel, hogy őket vegyék fel vevőik névjegyzékére.

Magyarország ott lesz azok között a nemzetek között, amelyekre az új Európa felépül

Olasz lap cikke a magyar politika folytonosságáról

Milánó. (MTI). A milánói Ambrosiano napilap hosszú cikkben foglalkozik a magyar politika folytonosságával. Magyarország életén nem változtatott a háború — írja a lap.

Magyarország már hozzászólt az áldozatokhoz, hiszen húsz éven keresztül szörnyű állapotban élt, még sem fáradt el a hosszú küzdelemben. Hangoztatta a cikk, hogy a magyar politika mindig egyenes vonalú volt.

Ép ennél a töretlen vonalnál fogva Magyarország ott lesz azok közt a nemzetek közt, amelyekre az új Európa felépül. Igen nagy feladatok várnak Magyarországra és Magyarországon lelkiismeretesen készíti elő ezeket. Végül megállapítja a lap, hogy az egész nemzet egységesen áll kormányzója mögött, aki a magyar faj megsemmisítője. Olaszország tudja, hogy Magyarország olyan erősség, amelyre mindig számíthat.

Október 1-től megváltozik a vasuti alkalmazottak utazási kedvezménye

Korlátozták a kedvezményes személyzeti jegyeket

A Magyar Királyi Államvasutak Állomásfőnöksége Nagyváradon a következő hirdetményt adta ki:

A 48. számú Hivatalos lap 93463—942. számú lg. rendelettel a tényleges alkalmazottak családtagjainak a nyugdíjasoknak, nyugbéréseknek és ezek családtagjainak utazási kedvezménye 1942. október 1-től az alábbiak szerint módosított.

1. A tényleges alkalmazottak részére eddig biztosított kedvezmény változatlanul megmarad.

2. A tényleges családtagjai, nyugdíjasok, nyugbérések, segélydíjasok és mindezek családtagjainak eddigi korlátlanul váltható önköltségi kedvezménye helyett évente 12 darab oda-vissza érvényes önköltségi (személyzeti) jegy váltására szóló igazolvány lesz kiadva. Továbbá az eddigi oda- és vissza utra érvényes évi kettő darab szabadjegy helyett három darab szabadjegy engedélyeztetett.

Végül pedig arcképes igazolványuk alapján váltható alacsonyabb kocsiosztályú féljegy kedvezményt korlátlanul élvezik.

3. Ezen újrendszerű kedvezményes utazás 1942. október 1-től ezen célra kiadott betétfüzettel vehető igénybe.

E naptól kezdve tehát a piros és szürke arcképes igazolványra a személypénztáraknál önköltségi jegyek korlátlanul nem válthatók.

4. Az 1942. év hátralevő idejére — érdekeltek 4 darab oda és vissza érvényes önköltségi igazolványt kapnak.

5. A betét füzetek az állomás által lesznek kiállítva és kiadva, a menetkedvezményekre vonatkozó új határozományokkal együtt, amelyeket ki-ki tanulmányozni és véglegesen megőrizni köteles.

6. A 2. pont alatt megjelölt alkalmazottak családtagjai, valamint állomásunk tüzelőanyag nyilvántartás

szempontból tartozó nyugdíjasok stb. családtagjai az 1942. évre érvényesített MAV, illetve CFR arcképes igazolványait széjjelnyitva sorszámkok sorrendjében egymásra fektetve, e célból 1942. szeptember hó 21-től 25-ig haladéktalanul adják be az állomás segédhivatala, „menetkedvezményi ügyek” 18. számú szobájában, délelőtt 8—12 óra között.

Az állomásfőnök: Laky s. k.

ÖTVENEZER AJÁNDÉKCSOMAG A HARCTEREN KÜZDŐ OLASZ KATONÁKNAK

Milánóból jelentik: (Stefani.) Vasárnap ünnepélyes külsőségek között indítottak el Olaszországból a keleti arcvonalra egy különvonatot, amellyel 50 ezer ajándékesomagot szállítanak az ott harcoló olasz katonáknak. A különvonat a milánói pályaudvarról futott ki és az ünnepélyes búcsúztatáson megjelentek a fascista párt és polgári batóságok vezetői.

Az Actio Catholika 69. sz. filmkritikája

„A SAS VISSZATÉR”. Háborus vigjáték szabados életszemlélettel. „GENTRYFÉSZEK”. Mulattató vigjáték, a válás motívumának okatlan belekeverésével.

„GEPÜ”. A hírhedt szovjet kém-szervezet szörnyű aknamunkájának sötét szenvedélyektől terhes izgalmas képe.

„HÁZASSAG”. Unatkozó feleség és meg ne mértett térj lelki problémáinak szellemes fejtegetése, erkölcsi leg kielégítő megoldással.

SZINHÁZ

Tehetségkutató és színész-képző órákat tart Tanay K. Emil színművész október 1-től

A színháznívítással egyidejűleg veszi kezdetét Nagyváradon egy igen komoly jelentőségű tanfolyam, mely arra lesz hivatva, hogy a helyi műkedvelő csoportok tehetségesebb tagjait színház-kulturánk magasabb színvonalával megismertesse és a megújított magyar színművészet részére fiatal tehetségek után kutasson. Az előadásorozatokat Tanay K. Emil színművész, a Szigligeti színház népszerű tagja rendezzi; aki ezúton hívja fel az órákon résztvenni óhajtokat jelentkezésre.

Jelentkezőket elfogad folyó hó 20-tól a színháznál délután 3 és 4 között, este 7 és 8 között. Telefon 25-30.

A színházi iroda felhívása

A Szigligeti Színház társulata folyó hó 30-án érkezik Nagyváradra. Az igazgatóság kéri a közönséget, akinek kiadó autorozott szobája van, szíveskedjék annak címét leadni a színházgondnok-nak.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Egész évre 30, félévre 15, egy óra 2.50 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

KERESZTES-FISCHER FERENC-NÉ RÁDIÓSZÓZATA A MAGYAR NÉPHEZ (MTI). Vitéz Keresztes-Fischer Ferencné, a Finnországban lévő magyar küldöttség vezetője, a helsinki rádióban szöveget intézett a magyar néphez, amelyben beszámolt finnországi tapasztalatairól. (MTI) Szabó György helsinki magyar követ fogadást rendezett az ott időző magyar küldöttség tiszteletére. A fogadáson a finn politikai és társadalmi élet számos előkelősége jelent meg.

MUSSOLINI FIA BUDAPESTEN. (MTI) Vittorio Mussolini, a Duce fia, az olasz ökölvívó szövetség elnöke repülőgépen Budapestre érkezett a német-magyar-olasz ökölvívó mérkőzések megtekintésére. Vittorio Mussolini ünnepélyesen fogadták a budai repülőtéren.

FELHÍVÁS NAGYVÁRAD KATOLIKUS MAGYAR LEÁNYAIHOZ Szeptember 27-én, vasárnap délután 5-6-ig a Székesegyházban közös engesztelő szentségimódot tartunk harcoló katonáink győzelméért és a világbékeért. Az elmékedést Béltky Ferenc hittanár vezeti. Kérjük az egyesületeket, iskolákat és egyéneket is minden katolikus leányt, tekintés hazafias kötelességüknek elfőnni erre a nagy, közös könyörgésre. A *Katolikus Lányok Országos Szövetségének helyi Vezetősége.*

MEGKEZDÖDÖTT A FINN KÉPVISELŐHÁZ ŐSZI ÜLÉSSZAKA (NTI). A finn országgyűlés hét hetes ülését után hétfőn összeült az új őszi ülészakára. A hétfői ülésen nagyszámú törvényjavaslatot fogadtak el, köztük az 1943. évi költségvetést.

MEGÉRKEZTEK MILANÓBA AZ IFJUSÁGI KIKÜLDÖTEK. Milano. (MTI) A Stefani Iróda jelenti: A fasiszta ifjuság főparancsnoksága által ide összehívott európai ifjusági értekezletre a spanyol, holland, horvát, szlovák és bolgár küldöttség ideérkezett.

FELHÍVÁS A VÁRADI ÖSSZES ISKOLÁKHOZ Nagyvárad thj. város tanköteleseket nyilvántartó törzskönyvi hivatal felkéri a város összes iskolák igazgatóit, hogy az 1942-43-ik iskolaévre beiratkozott tanköteles (6-16 évig) tanulók tanügyi statisztikáját 1942. október 1-ig a város törzskönyvi hivatalához (Szilágyi Dezső-utca 12. sz. emelet) beküldeni sziveskedjenek. Nyomatványt e hivatal szivesen bocsát rendelkezésre.

ELSÜLYEDT AZ OTTAVA ROMBOLÓ (NTI) Az angol hírszolgálat ottavai jelentése szerint ellenséges tevékenység következtében elsüllyedt az Ottava romboló. Hivatalos közlés szerint valószínűleg elpusztult.

AZ ADÓFIZETŐ POLGÁR DICSEGETE (MTI). Szász Lajos dr. pénzügyi államtitkár kerületében, Kecskeméten beszédet mondott, amelyben, elismerőleg nyilatkozott a magyar adófizető polgárról. Az adómorál jelentős mértékben javult — jelentette ki az államtitkár.

CSIKSZEREDÁN FACUKOR-GYÁR LÉTESÜL. A Hírel írja: A fából készült cukor gyártása nagy üzemekben folyik Németországban és Finnországban. Miután a szüksege fahulladék, kavics, mész, víz nálunk nagy mennyiségben áll rendelkezésre a fából készült cukor alig különböztethető meg a répacukortól a melléktermékeiből igen értékes hízaló takarmány kerül ki, a Székelyföld gazdasági köreiben mozgalom indult meg facukor-gyár létesítése iránt. A cukorgyárt Csíkszeredán tervezik s néhány nap előtt szűkebbkörű bizottságot létesítettek a szüksegei cke beszerzésére és a gyáralapítás előkészületi munkáinak elvégzésére.

HALALOS SZERENCSETLENSÉG ÉRTE A CHAMONIXI DRÓTNÉLKÜLI HEGYPÁLYA VEZÉRIGAZGATÓJÁT. Chamoni. (MTI) Az OFI jelenti: *Aiguille*, a drótnélküli hegy-pálya vezérigazgatóját szolgálat közben hétfőn délután a legfelső állomáson halálos szerencsétlenség érte. A vezérigazgató az egyik kocsiiban volt, amikor fékromlás miatt a személyzet megtette az előirt biztonsági intézkedéseket. Eközben a kocsi hirtelen olyan lökés érte, hogy a vezérigazgató a kocsiból a 10 méter mélységben levő gleccserbe zuhant és szörnyethalt.

ÖTÉVES VÁLTÓKÖLCSÖNÖKET FOLYÓSÍT KISIPAROSOKNAK A NAGYVÁRADI TAKARÉKPÉNZTÁR. A Hírel jelenti: A Pénzügyi Központ az I. és II. erdélyi hitelkeretben a nagyvárad érdekeltek között is megkezdte a kedvezményes kölcsönök folyósítását s ennek lebonyolítására a Nagyvárad Takarékpénztár kapott megbízást. Kölcsönt legfeljebb 10.000 pengő erejéig öt évi tartamra 5.5 százalékos évi kamattal mellett félévenként megújítandó váltó leszámolása után 50 holdnál nem nagyobb birtokkal rendelkező mezőgazdák, valamint húsznál kevesebb munkást foglalkoztató iparosok kapnak.

5 12% kamattal mellett 5 év alatt félévenként törlesztendő kölcsönt tud folyósítani a

Népszövetségi Hitelintézet R. T. Nagyvárad

Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

Ezen kedvezményes kölcsönt iparosok, kiskereskedők, kisebb háztulajdonosok és mezőgazdák kaphatják betáblázásra vagy váltóra. Bővebb felvilágosítást készséggel nyújt az intézet.

MEGALAKULT A TAKARÉKPÉNZTÁRAK ÉS BANKOK EGYESÜLT ERDÉLYI SZÖVETSÉGE. Kolozsvár. (MTI) Az erdélyi takarékpénztárak és pénzügyintézetek vezetői Kolozsvárott két napos értekezleten tárgyalták az időszerű kérdéseket. Az értekezleten kimondották a Takarékpénztárak és Bankok egyesült erdélyi szövetségének megalakulását és megválasztották a tisztiakart. Az alakuló ülés táviratban üdvözölte a pénzügyminisztert és dr. Hegedűs Lórándot, a TEBE elnökét.

SEBESÜLT HONVEDEK ERKEZTEK PÁPÁRA. Pápáról jelenti: (MTI) Hétfőn délután 4 órakor sebesült szállítóvonat érkezett Pápar. Fogadására megjelentek a város katonai, polgári és egyházi vezetői, valamint a társadalmi egyesületek vezetői és a közönség igen nagy számban. A közönség virággal, cigarettával halmozta el a sebesülteket.

Korona Filmszínházban

ELHAGYATVA

Corrina Luchaire milliárdos új filmje.

KEITEL 60 ÉVES. Berliu. (MTI) A Német TI jelenti: Keitel vezértábornagy, a véderőfőparancsnokság főnöke, szeptember 22-én tölti be 60-ik életévét.

ROOSEVELT KÖVETE MEGRÖVIDITI RÓMAI TARTÓZKODÁSÁT Róma. (MTI) A Stefani jelenti: Myron Taylor, Roosevelt reudkivüli követe, valószínűleg szeptember 28-án elutazik Rómából, tehát korábban, mint tervezte.

TOVÁBBEMELKEDNEK A TERMÉNYÁRAK ÉSZAK-AMERIKÁBAN. Amsterdamból jelenti: (NTI) A brit hírszolgálat newyorki jelentése szerint az Egyesült Államokban a terményárak augusztusban és szeptemberben tovább emelkedtek.

WILKIE FOLYTATJA PROPAGANDA KÖRUTJÁT. BERN. (Bud. Tud.) Wilkie Moszkvából Csangkai-pekhez utazik.

A GUTENBERG DALKÖR tagjait felhívjuk, hogy f. hó 23-án, szerda este 7 órakor a Gutengerg Otthonban megjelenni sziveskedjenek.

KIRÁNDULÁS NAGYSZALONTÁRA. Dr. Hlatky Endre főispán és dr. vitéz Nadányi János alispán kezdeményezésére a Bihar Egylet folyó hó 27-én, vasárnap reggel 8 órai indulással kirándulást rendez Nagyszalontára. Megtekintik ott a város nevezetességeit, kulturális intézményeit, Arany János szülőházát és emlékműzetét, Sinka István, Erdélyi József és Zilahy Lajos szülőházát. Utiköltség 4.20 pengő, a MÁV utazási igazolvánnyal rendelkezők számára 2.10 pengő. Ebéd Nagyszalontán 2 pengő. Az ebéden résztvevni szándékozók ebédjegyüket csebtörtök délig váltják meg az Idegenforgalmi Hivatalban. Vasuti jegyét mindenki maga váltja meg. A résztvevők számára egy külön III. oszt. vasutikocsit tartanak fenn. Gyülekezés háromnegyed 8 órakor a Nagyalomás előcsarnokában.

MEGÁLLAPITOTTÁK A CIKORIA-GYÖKÉR ÁRÁT. MTI jelenti: A közéletügyi miniszter rendeletet adott ki, amelyen az egészséges letisztított cikoriagyökér termelői árát, vasuti kocsiárakva, másszánként 7.50 pengőben állapítja meg.

UJABB HADITENGERESZETI HITELT KÉRT ROOSEVELT. Amsterdamból jelenti: (NTI) Az amerikai hírszolgálat közlése szerint Roosevelt hétfőn újabb két és háromnegyed milliárd dollár hitelt kért a haditegerészet részére.

LEÁLLITOTTÁK NEWYORK GÉPKOCSI ÁLLOMÁNYÁNAK EGYHARMADÁT. Genfből jelenti: (NTI) Newyorkban az általános amerikai ümihány miatt tizenegyezer gépkocsit állították le, a város állományának mintegy egyharmadát.

KÖMUNISTA ELŐRETÖRÉS A SVÉD VÁLASZTÁSOKON Stockholm-ból jelenti: (NTI) A svéd választásokon a szociáldemokraták 431, a jogpárt 236, a parasztszövetség 219, a néppárt 169, a kommunistapárt 42, a nemzeti töredékpárt 3 mandátumot szereztek. Százalékszerűen legnagyobb a választásuk a szociáldemokratáknak és a jogpártiaknak. Legnagyobb százalékos nyereséget a kommunisták érték el.

KIK NYERTEK A SORSJEGYEN? Az Oszálysorsjáték mai húzásán 400.000 pengő jutalmat és 1000 pengőt nyert 87.654. százezerpengőt 57.378, huszezer pengőt 40.664. ezer pengőt 5776 számú sorsjegy. (Felelősség nélkül.)

Internált a rendőrség egy szeszmanipuláns zsidót

Nagyvárad. Saját tud. Internálási véghatározatot hozott a nagyvárad rendőrség Weinreib Jenő kereskedő ellen, aki nagybömbmennyiségű denaturált szeszot fogyasztásra alkalmasnak tudott szeszt állított elő és mért ki.

A bevezetett rendőri nyomozás megállapította, hogy a zsidó kereskedő különböző kivonatokkal fogyasztásra veszélyes pancsot állított elő és ezt mint szeszt itterenként 12 pengőért bocsátotta áruba, s rövid pár nap alatt közel 1500 pengőt sikerült „találmányával” összehozni.

Megindult ellene a bűnvádi, de ezzel egyidejűleg a közgazgatási eljárás is, amelynek kapcsán mint a gazdasági életre és közellátásra veszélyes egyént rendőri felügyelet alá helyezték, internálták. A véghatározatot már ki is hirdették előtte.

Pénteken reggel vizsgálják felül a Németországba jelentkező munkásokat

Felhívom mindazokat az ipari munkásokat, akik a m. kir. állami Munkaközvetítő Hivatalnál németországi munkára már össze lettek írva, valamint az újabb jelentkezőket, hogy a fenti hivatalnál f. hó 25-én, péntek reggel fél 8 órakor jelentkezzenek, amikor orvosai vizsgálaton fognak keresztülmenni. Feltétlenül hozzák magukkal összes irataikat (katonai vagy alkalmatlansági igazolványt, munkakönyvet, polgári személyi lapot, rendőrségi bejelentőt). Az érdekelteket figyelmeztetem, hogy csak azok a 29-42 év közötti egyének jöhetnek számításba, akik alkalmatlansági bizonyítvánnyal rendelkeznek, vagy pedig a 43. életet már betöltötték.

Oktober 5-én kezdődik a munkásvezető tanfolyam a N. M. K.-ban

A Nemzeti Munkaközpont Szabados Szervezete hétfőn este Jeskó Sándor elnöklete alatt, ülést tartott és véglegesen rögzítette a már korábban elhatározott munkásvezetői tanfolyam kezdetének időpontját és munkarendjét. Ezek szerint oktober 5-én kezdődik a háromhónapos tanfolyam, amelyen az alábbi előadók és tantárgyak szerepelnek:

Csernik József és Molnár Lajos: nemzetpolitika, dr. Barcsay Károly: nemzetgazdaságtan, Tátray Barnabás: tömeglélektan, dr. Szabó Lajos: szöknoklástan, Jeskó Sándor és Szabó János: szociálpolitika, dr. Varga László: közigazgatástan.

A tanfolyam iránt igen nagy az érdeklődés a munkásság körében s értesülésünk szerint arra már is igen szép számmal jelentkeztek.

Nagyvárad thj. város adóhivatala.

Arverési hirdetmény

Alulírott városi végrehajtó közölni teszem, hogy köztartozások fejében lefoglalt ingóságokra az 1925. évi 600 P. M. rendelet 67—69. szakasza alapján az első árverést 1942. október 6-án, délelőtt 11. a másodikat 1942. október 15. délelőtt 11 órára a városi közraktárban (Thaly K.-u. 2.) kitűzöm.

ARVERÉSI FELTÉTELEK:

1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becserített háromnegyed része erejéig tesznek vételi ajánlatot.

2. A második árverésen azonban az ingóság a becserített értékre való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokába megy át.

3. Az árverés megtartása, vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 8 százalék.

4. A vételt azonnal és készpénzben kell fizetni.

Nagyvárad, 1942. szeptember 21.

Nyerges Kálmán,
végrehajtó.

A kiadmány hitelül: Molnár, kiadó.

Mi újság a piacon?

Nagyvárad. A hétfői hetipiacon továbbra is nagy felhozatal volt gyümölcs és zöldségfélékben. A paradicsom 10—12 filléres kilónkénti árban nagy mennyiségben kelt el, nagyon vették a herzeneci szilvát is. Káposzta azonban közelről sem lesz annyi, mint tavaly. Szárnyas és halfélékben gyenge felhozatal volt, vajjat kisebb mennyiségben lehetett vásárolni.

Legmagasabb piaci árak a következők voltak:

Gabonaműek: Semmi felhozatal. 100 kgr. burgonya 17—26 P.

Gyümölcsfélék: felhozatal erős.

Alma 0.50—1.30, szilva 0.50—0.60, szőlő 0.40—1.30, barack őszi 1.20—1.80, körte 0.70—1.80, dinnye görög 0.20—0.30, dióbél héjas 1.60—1.80 P kgr-ként.

Zöldségfélék: felhozatal erős.

Burgonya 0.22—0.26, paradicsom 0.10—0.16 P kgr-ként, 1 drb. kék paradicsom 0.20—0.40, répa csomója 0.14—0.26, borsó zöld 1.20—1.30, hagyma 0.30 P kgr-ként, cékla csomója 0.20—0.30, 1 darab káposzta 0.30—0.60, vörös 0.30—0.40, olasz 0.30—0.40, 1 kgr. tök 0.16—0.18, karfiol 0.30—0.70 P, petrezselyem csomója 0.20—0.30, 1 darab karalábé 8—12 fillér, zeller 14—20 fillér, 1 kgr. zöldbab 50—70 fillér, zöldpaprika darabja 1—3 fillér, az uborkaé 1—3 fillér, spenót kgr-ja 1.10—1.20 P, 1 darab torma 6—20 fillér.

Szarvasmarha vágó kgr. 1.20—1.35 P, 1 darab fejőstehén 500—110 P, szopós borjú kgr-ja 1.40 P, 1 pár kismalac 30—45 P, 1 darab igazsló 250—750 P, 1 darab parádéslo 750—1200 P.

Tejtermékek: Közepes felhozatal.

Vaj 6.80—7.80, juhtúró 3.50—4.10 tehéntúró 1.20—1.35, tejfel 1.50—1.70, juhsajt 3—3.40 P kgr-ként.

Kenyer: egységes 0.42 P kgr-ként.

Haljélék: gvenge felhozatal.

1 kgr. csuka 2—2.50, apró hal 1.20—1.80 P kgr-ként.

I. o. csirke 3, II. o. 3, III. o. 3, hizott liba 3.40, sovány liba 2.60, pulyka 2.60, hizott ruca 3.20, sovány ruca 2.60 P kgr-ként, 1 darab tojás 15—12 fillér.

Húsarak: marhahús 3.70, juhhús 2.40 P kgr-ként.

SPORT

A Hét Tizenegye

Bolemányi (Ujvidék) — Nagy II (Ferencváros), Szalay (Csepel) — Pálfi (Ujvidék), Polgár (Ferencváros), Dudás (Csepel), Szusza (Ujpest), Bodola (Nagyvárad) Vincze (SalBTC).

A tartaléksapat:

Csikós (Ferencváros), — Pálinkás (Elektromos), Tátrai (Ferencváros), — Selmeczi (Szolnok), Simonyi VI (SalBTC), Zsoldos (Ujvidék) — Fuszek (Csepel), Füstös (Ferencváros), Laborc (Szolnok) Vörös (Szeged), Tóth III (Nagyvárad). **Dicséretet érdemelt:** Kapus: Horváth, Tóth I, Kiss I, Bakon, Márki, Aknavölgyi. Hátvéd: Kovács III, Kállói, Szaniszló, Bánkúti, Gyuris. Fedezet: Pázmándy, Kapta, Perényi, Juhász, Nagy II (Vasas), Máriás, Ladányi, Gere, Kiss, Lakat.

Csatár: Vezér, Berzi, Kolláth, Rab Mészáros, Szabadkai, Jenőfi, Sárvári.

NB I. állása

1-2. Ujpest	5 4 0 1 13: 8 8
1-2. Vasas	5 3 2 0 13: 8 8
3. Nagyvárad	5 3 1 1 16: 6 7
4. Csepel	5 3 0 2 22:10 6
5. Ujvidék	5 2 2 1 14:10 6
6. Ferencváros	5 2 2 1 14:11 6
7. SalBTC	5 2 2 1 12:13 6
8. Haladás	5 2 2 1 11:14 6
9. Gamma	5 2 1 2 14:13 5
10. Szolnok	5 2 1 2 8: 9 5
11. DiMÁVAG	5 2 1 2 8:13 5
12. Kolozsvar	5 1 1 3 10:13 3
13. Törekvés	5 1 1 3 4: 9 3
14. Kispeszt	5 1 0 4 13:18 2
15. Elektromos	5 1 0 4 5: 9 2
16. Szeged	5 0 2 3 6:19 2

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker órák vétele, eladása, szakszerű alakítása, javítása **Ács Tibor,** Széchenyi ter 6.

A VÁROS EGYHETI NÉPMOZGALMA

Születések: Tripa Péter cipőfelsőrészkesztő leánya Mária, Zsoka Mihály napszámos leánya Róza, Kozma Elek villamoskalauz fia Elek, Rostás Mihály napszámos leánya Róza, Flóra, Dobos Imre főmolnár fia István László, Telegdi Gyula napszámos leánya Ilona, Ritók András géplakatos segéd fia Lajos, Juhász János napszámos fia Gyula Lajos, Szabó Kálmán villanytelepi munkás leánya Erzsébet, Kulcsár Lajos MÁV kocsirendező fia Barnabás Lajos, Barabás András villamoskocsivezető leánya Gizella, Retkes Kálmán mázolósegéd leánya Margit, Cservák Sándor közüzemi pénzbeszedő fia Sándor Károly, Incze István MÁV mozdonyvezető leánya Katalin Etelka, Bokor Sándor vasésztérgályos fia Sándor, Papp Elemér szobafestősegéd leánya Mária, Kovács Imre cipészsegéd leánya Erzsébet, Duró Győző János fogász leánya Kornélia Mária, Bomba Lajos m. kir. h. tiszthelyettes fia Lajos, Nagy Ferenc mázolósegéd fia Attila Ferenc, Rosenfeld Sándor sütősegéd fia György, Alföldi József géplakatossegéd leánya Julianna.

Házasság: Gergely Sándor Miklós könyvkötősegéd és Karácsonyi Anna, Glöckner András géplakatossegéd és Ursz Virág, Bódis Ferenc vaskereskedősegéd és Vas Ilona, Szabó Viktor városi villamoskalauz és Nagy Ilona, Takács István banktisztviselő

Férfi ruhákat használtakat, legjobb áron vehet, eladhat

MOLNÁR

RÁDIÓ

SZERDA, SZEPTEMBER 23.
Budapest I.

5.40 Úzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 6.40 Ébredő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene. 10.00 Hírek 10.15 Sovinszky László szalonzenekara 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 11.20 Opera.kettősök. 11.40 Bartók József elbeszéléseiből. 12.10 Országos Postászenekar 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 14.00 Szórakoztató zene. 15.20 Mursi Elek cigányzenekara

15.50 Látogatás a Keresztény Ifjúsági Egylet debreceni tanoncotthonában. A közvetítést Budinszky Sándor vezeti. Hangfelvétel! 16.20 Hírek német, román, szlovák és ruszin nyelven. 16.45 Időjelzés, hírek. 17.00 A Mária Terézia 1. honvédgyalozozed zenekara. 17.55 Buvárhajók a Karai-tengeren. — Saly Géla előadása. 18.20 Honvédműsor. 19.00 Hírek magyar nyelven. 19.05 Rádió a rádióról. 19.15 Rádiózenekar. 19.45 Bonyi Adorján elbeszélése. 20.00 Rádiózenekar.

Most elent meg:

Dr. Eröss Alfréd
összeállításában:

Egyház és Élet

erdélyi katolikus évkönyv.

Ára: 6 P.

Beszerezhető a Magyar Lapok kiadóhivatalánál.

20.50 A Hableány-kocsmában. Szobotka Tibor előadása. A verseket elmondja Lehotay Árpád
21.15 Magyar Revü Tánzenekar
21.40 Hírek.
22.10 Simon Atala zongorázik.
22.40 Hangképek a három nemzet okol. vívőversenyéről.
23.20 Vidák József cigányzenekara
24.00 Hírek.

APROHIRDETÉSEK

Adás-vétele

Sürgősen eladó 5 szobás sarok magánház 27.000 pengőért. — Balass-téren 2 lakásos ház 40.000 pengőért. — Popovics ingatlanközvetítő iroda, Szent János-utca 6. 97

Bérbeadó Kolling gőzmalom, növényolajgyár, villamosmű, Ermihályfalván. — **Eladó** házhely, süldő, választott malac. Felvilágosítás: Pál-utca 14. alatt. 87

Eladó kilences flóbert, Váradszentmárton, malom. 93

Eladó Nemzetközijog Dr. Baditz, Miskolc. 889

Gróf Tisza István utj volt Aradi ut) ujságárusítóbodé eladó érdeklődni a kiadóhivatalban

Hírlapjele

Kávéházakban és vendéglőkben kérje **"MAGYAR LAPOK"-at**

Állási keres

Kifutó lánynek ajánlkozik 13 éves leány. Lukács, Halasz-u. 30. 91

Hentes és mészáros segéd, hosszú gyakorlattal alkalmazást keres. Címét a kiadóba kér. 45

Állási nyec

Nagyobb munkásfiut alkalmaznék. Frenzel, Szent János-u. 48. sz. 46

57 éves térfi keres egy feltétlenül megbízható, lehetőleg római katolikus vallásu **házevetőnt**, aki a háztartásban előforduló összes teendőket minden utasítás nélkül kifogastalanul elvégzi. Részletes ajánlatok Nagybanya, Rákóczi-ter 13. K. H. címre küldendők. 92

Jól főző mindenest felvesszünk. Cím a kiadóban. 95

KIADÓTULAJDONOS:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA N.T.

Fő- és felelőszerkesztő: **Dr. Paál Árpád** Felelős kiadó: **Dr. Scheffler Ferenc**
Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.